

ГОДИШЕН ЗБОРНИК

КНИГА 45

Прикази и проекти

- Руска Ивановска-Наскова**
Италијанска дигитална библиотека во Северна Македонија..... 237
- Лидија Капушевска-Дракулевска**
Еротизмот како „внатрешно искуство“..... 239
- Анастасија Киркова-Наскова**
Шеста меѓународна научна конференција за изговор на англискиот јазик: состојби и практики 243
- Соња Китановска-Кимовска**
Програма за менторство на Здружението на преведувачи и толкувачи на Република Македонија (ЗПРМ) и Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје (ФлФ) 247
- Калина Малеска**
Приказ на конференцијата ESIDRP – *English Studies at the Interface of Disciplines: Research and Practice 2019*..... 255
- Марија Паунова**
Кон поредицата на македонските константи..... 259
- Солзица Поповска, Татјана Панова-Игњатовиќ, Катарина Ѓурчевска-Атанасовска, Соња Китановска-Кимовска, Милена Саздовска-Пигуловска, Магдалена Симионска, Николче Мицкоски**
Резултати од билатералниот проект *Можносии за зајакнување на емоционалната интелегенција како генеричка компетенција кај студентите во преведување и толкување* 263
- Александра Саржоска**
Италијанистиката во третиот милениум: новите предизвици во јазичните, книжевните и културните истражувања – 60 години изучување италијански јазик на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ во Скопје, 27. и 28. септември 2019, Скопје 277

Солица Поповска
Татјана Панова-Игњатовиќ
Катарина Ѓурчевска-Атанасовска
Соња Китановска-Кимовска
Милена Саздовска-Пигуловска
Магдалена Симионска
Николче Мицкоски

**РЕЗУЛТАТИ ОД БИЛАТЕРАЛНИОТ ПРОЕКТ МОЖНОСТИ ЗА
ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ЕМОЦИОНАЛНАТА ИНТЕЛИГЕНЦИЈА
КАКО ГЕНЕРИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА КАЈ СТУДЕНТИТЕ ПО
ПРЕВЕДУВАЊЕ И ТОЛКУВАЊЕ**

1. УЧЕСНИЦИ ВО РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА ПРОЕКТОТ

Овој билатерален проект се реализира преку соработка помеѓу тимовите составени од наставен кадар на катедрите за преведување и толкување при УКИМ – Скопје и Универзитетот во Грац, а беше финансиран од владини институции од Р Македонија и Австрија во периодот 2016–2018 година. Главни истражувачи на проектот беа д-р Солица Поповска, редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје и д-р Урсула Штал-Пејер, виш лектор на Институтот за преведување, Грац. Соработниците ги претставуваа следните истражувачи:

- од Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје: проф. д-р Татјана Панова-Игњатовиќ, доц. д-р Катарина Ѓурчевска-Атанасовска, доц. д-р Соња Китановска-Кимовска, доц. д-р Милена Саздовска-Пигуловска, лектор м-р Магдалена Симионска
- од МАНУ: м-р Николче Мицкоски
- од Институтот за преведување во Грац: ас. м-р Фиона Бегли и лектор Делија Пагано.

те, за автоевалуирање (преиспитување на сопствените навики, отвореност кон иновативност, грижа за квалитетот, способност за адаптација во нови ситуации) и за преземање одговорност“ (Во стандардите на ГДП: *Competences for professional translators, experts in multilingual and multimedia communication*, стр. 4–5), како и „поседување интерперсонални вештини и градење и одржување комуникациски вештини со клиенти, преведувачки агенции и колеги преведувачи“ (во *UK National Occupational Standards in Translation* на Националниот центар за јазици на Велика Британија, стр.11). Одовде произлегува дека справувањето со сопствените емоции и разбирањето на однесувањето на другите претставуваат способности еднакво важни за преведувачите и толкувачите како и знаењето на странскиот и на мајчиниот јазик, познавањето и вештината на примена на разни преведувачки постапки, помагала и други специфични компетенции. Во проектот *Tuning Educational Structures In Europe* (чија „почетна цел во 2000 година била да ги поврзе политичките цели на Болоњскиот процес, а подоцна и на Лисабонскиот договор со секторот за високо образование, а денес прераснал во процес и сеопфатен приод за (ре)дизајнирање, развој, имплементација, свалуација и зголемување на квалитетот на програмите од прв, втор и трет циклус“ <http://www.unideusto.org/tuningeu/>) овие способности се препознаваат како генерички компетенции кои би требало да се развиваат во текот на додипломските студии, во рамките на постојните предмети. Од друга страна, пак, интра- и интерперсоналните компетенции, според Даниел Големан (Daniel Goleman), се составен дел на емоционалната интелигенција и може дополнително да се поделат на пет компоненти: себепознавање (self awareness), автоконтрола (self regulation), внатрешна мотивација (internal motivation), емпатија (empathy) и вештина на општење (social skills). Од сето ова произлегува потребата од осмислување на начини за примена на методите за поттикнување на емоционалната интелигенција како генеричка компетенција кај студентите по превод и толкување. Проектот кој овде се предлага треба да овозможи одредување на соодветни активности и нивно успешно имплементирање во постојните предмети на додипломските студии, а потоа и подготвување прирачник со кој се дава придонес кон практичната примена на ЕИ во наставата во високото образование.

5. ДЕТАЛЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКИОТ ПРОЕКТ

5.1. План на истражувањето

Проектот беше замислен како акциски истражувачки проект (АИП). АИ е форма на истражување во образованието во вид на повторливи циклуси на планирање, набљудување и размислување, со што на наставниците им се овозможува да ги истражат начините со кои може да ја подобрат наставата и на крајот да придонесат кон (образовна и општествена) промена. Клучните принципи на овој вид истражување се: соработка, земање предвид различни ставови и дисеминација преку зголемено учество (Altrichter, Posch, 2007).

Користејќи ја теориската рамка на Д. Големан и неговите дефиниции за интерперсонални и интраперсонални компетенции (Goleman 1998 and 2006), десетте учесника во проектот (седум од Катедрата за ПиТ на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и три од Катедрата за ПиТ при Универзитетот во Грац), разработија низа активности за зајакнување на ЕИ кои беа тестирани за време на еден семестар во рамките на различни студиски предмети. По секој час, преку прашалници, студентите ја оценуваа релевантноста на секоја активност за целта за која била наменета. На крајот на семестарот беше извршена уште една евалуација. Одговорите на студентите и евалуациите беа обработени со квалитативна и квантитативна анализа. Учесниците во проектот ги разгледуваа овие резултати за време на работилницата во Грац во октомври 2017 година, и притоа беа направени измени во рамките на одредени предмети и во планирањата на часовите. Овие модифицирани планови за работа на часовите беа имплементирани во наставата во следниот семестар, по што одново беше добиена повратна информација од страна на студентите. Покрај тоа, за време на часовите беа изведени и набљудувања кои послужија како основа за (индивидуално, лично) размислување за резултатите. Меѓу сите учесници во проектот беа споделени сите извештаи со детални планови на часовите и описите на резултатите од оценувањата и тие беа дискутирани за време на работилниците во април и во јуни 2018 година.

Со цел резултатите од овој проект да бидат пошироко дисеминирани, учесниците во проектот подготвија прирачник кој содржи детален опис на широк дијапазон активности кои може да се имплементираат во различни предмети на студиите по ПиТ. Освен тоа, се планираат и презентации и работ

тации и работ
вклучат ЕИ.

5.2. Детал

Јуни 2016

Од јуни до
постојните ст
те и толкувач
ги проучија п
ставата кои б
ности за ПиТ.

Стандарди
кувачи на овл
преведување
Британија, вк
налната диме
ција на време
ни видови ко
способност з
лингвални си
валуирање (п
вативност, гр
ции) и за пре
*for professio
communicatio
и градење и с
ки агенции и
in Translation
стр. 11) Одо
и разбирање
еднакво важ
скиот и мајч
преведувачк*

Во проес
цел во 2000
от процес, а
образование
зајнирање, р
тетот на про

тации и работилници за наставници по ПиТ кои сакаат во наставата да ја вклучат ЕИ.

5.2. Детален опис на проектот

Јуни 2016 – октомври 2016

Од јуни до октомври 2016 година членовите на тимовите ги проучуваа постојните стандарди за професионалните компетенции на преведувачите и толкувачите, истражувања поврзани со ЕИ во наставата и критички ги проучија постојните прирачници со активности поврзани со ЕИ во наставата кои би ја обезбедиле основата за развој на специфични активности за ПиТ.

Стандардите за професионални компетенции за преведувачи и толкувачи на овластени институции, како што се Генералниот директорат за преведување (ГДП) на ЕУ и Националниот центар за јазици во Велика Британија, вклучуваат компетенции кои спаѓаат во интер- и интраперсоналната димензија како што се: „...способност за планирање и организација на времето, работата и стресот, постојано надградување на различни видови компетенции, преговори со клиенти, организирање тимови; способност за работа под притисок и со други стручни лица, во мултилингвални ситуации, во тимови, вклучувајќи ги и виртуелните, за автоevaluирање (преиспитување на сопствените навики, отвореност кон иновативност, грижа за квалитетот, способност за адаптација во нови ситуации) и за преземање одговорност.“ (во стандардите на ГДП: *Competences for professional translators, experts in multilingual and multimedia communication*, стр. 4–5) како и „поседување интерперсонални вештини и градење и одржување комуникациски вештини со клиенти, преведувачки агенции и колеги преведувачи“ (во *UK National Occupational Standards in Translation* на Националниот центар за јазици на Велика Британија, стр. 11) Одовде произлегува дека справувањето со сопствените емоции и разбирањето на однесувањето на другите претставуваат способности еднакво важни за преведувачите и толкувачите како и знаењето на странскиот и мајчиниот јазик, познавањето и вештината на примена на разни преведувачки постапки, помагала и други специфични компетенции.

Во проектот *Tuning Educational Structures In Europe* (чија „почетна цел во 2000 година била да ги поврзе политичките цели на Болоњскиот процес, а подоцна и на Лисабонскиот договор со секторот за високо образование, а денес прераснал во процес и сеопфатен приод за (ре)дизајнирање, развој, имплементација, евалуација и зголемување на квалитетот на програмите од прв, втор и трет циклус“ <http://www.unideusto.org/>

tuningeu/) интраперсоналните и интерперсоналните способности се препознаваат како генерички компетенции кои би требало да се развиваат во текот на додипломските студии, во рамките на постојните предмети.

Еден подетален преглед на постојната научна литература ни покажа дека има голем број докази дека ЕИ кај луѓето може да се зголеми преку вежбање или животно искуство (види Gkonou/Mercer 2017: 5). Освен тоа, голем број научници од областа на ПиТ се занимаваат со разни аспекти на ЕИ и ја истражуваат нејзината важност како за студентите така и за наставниците по ПиТ (види Bontempo 2011, Hild 2014, Hubscher-Davidson 2013, 2016, Leanza, 2005, Merlini 2015, Pignatoro 2015, Risku 2016, Timarová 2011, Valero-Garces 2015).

Еден подетален увид во постојните прирачници покажа дека постојат неколку корисни извори кои може да се приспособат за примена во наставата по ПиТ (особено Mortiboys 2005, 2010, Carrington/Whitten 2005, Puchta/Rinvolutri, 2005).

14–16 октомври 2016: Прв состанок на тимовите во Скопје

За време на првиот состанок учесниците од двата тима ги споделија резултатите од подготвителната фаза. Во консултации со стручно лице од областа на ЕИ, Барон Лојхауер (Baron Luechauer), беа проценети одредени постојни прашалници за ЕИ и за профилирање на личноста. На крајот беа избрани два прашалника наменети и за наставниците и за студентите. Покрај тоа, членовите на тимовите заеднички составија уште два прашалника со кои требаше да се стекне увид колку студентите се запознаени со концептот емоционална интелигенција, нејзините импликации на почетокот и на крајот на семестарот. Потоа беа формирани неколку работни групи кои ги прегледаа прирачниците и идентификуваа одреден број активности за кои сметаа дека може да бидат приспособени во нивната настава. Беше одлучено членовите на тимот да водат дневник, да подготвуваат портфолио или некој друг вид водење евиденција за активностите поврзани со ЕИ.

Октомври 2016–јануари 2017:

За време на овој период фокусот беше ставен врз разгледување на предметните содржини, идентификување на можностите за имплементирање активности поврзани со ЕИ во наставата што ја држат учесниците во проектот, како и врз подготвување прашалници за студентите.

Постојните тестови за ЕИ и за личен профил беа преведени од англиски само на италијански јазик за потребите на студентите што го слушаа предметот Современ италијански јазик. Останатите студенти и во Скопје и во Грац ги пополнуваа оригиналните англиски верзии. Во текот на овој

период
предоко
пробна

Февр

Во т
ментира
совреме
сочно п
листичн

Во т
од тест

Јун

Во с
вена ан
цијата
племен

19–

Во

те од п
предме
важна
Благос
Инсти

На

врска с
во тек
околу
подоб
ми. Со
членов
стите

Ок

Во

нови
средба
дени в
крајот
зултат

26-

период секој од тимовите редовно одржуваше состаноци во врска со напредокот со подготовките и договарање околу деталите за претстојната пробна фаза.

Февруари/март 2017–мај/јуни 2017:

Во текот на пробната фаза активностите поврзани со ЕИ беа имплементирани во рамките на наставата на различни предмети, вклучувајќи современ странски јазик, англофонска култура и цивилизација и двонасочно преведување во рамките на додипломските студии и на специјалистичките студии во рамките на постдипломските студии.

Во текот на овој период беа пополнувани и обработувани резултатите од тестовите и прашалниците.

Јуни 2017–октомври 2017

Во оваа фаза на проектот, за време на летниот распуст беше подготвена анализа на резултатите од тестовите, како и резултатите од евиденцијата што ја водеа членовите на тимовите во врска со активностите имплементирани во наставата.

19–22 октомври 2017: втор состанок на тимовите (во Грац)

Во текот на вториот состанок учесниците ги презентираа резултатите од пробната фаза, беа извршени набљудувања на часови од одредени предмети, Солзица Поповска одржа предавање на тема ЕИ и колку е таа важна за студентите по ПиТ, а Сара Мерцер одржа работилница на тема Благосостојбата на наставниците на која присуствуваа и други колеги од Институтот за ПиТ во Грац.

На крајот на овој престој беа разгледани одговорите на студентите во врска со активностите поврзани со ЕИ и проблемите кои беа забележани во текот на пробната фаза, и притоа членовите на тимовите се договорија околу можните решенија за проблемите и подготвија низа предлози за подобро усогласување на активностите во рамките на наставните програми. Со цел, пак, да се уедначи форматот и структурата на Прирачникот, членовите на тимовите се договорија околу шемата за опис на активностите која би ја користел секој од учесниците во проектот.

Октомври 2017–јуни 2018:

Во овој период беа направени делумни промени во предметните планови во согласност со препораките договорени во текот на последната средба на тимовите. Така подобрени предметните планови беа спроведени во текот на летниот семестар во рамките на различни предмети. На крајот беа евалуирани и наставата и активностите поврзани со ЕИ, а резултатите беа анализирани и квалитативно и квантитативно.

26–28 април 2018: трета средба на тимовите (во Грац)

За време на наставата студентите пополнуваа Прашалник 2 подготвен од тимот на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, насловен како *The After-class questionnaire*, со кој се обезбедува повратна информација во врска со активностите поврзани со ЕИ, а применети на часот, како и информација за тоа како се чувствувале студентите за време на тој час. Првичниот прашалник беше употребен во текот на летниот семестар 2016/17 година, а потоа беше модифициран и одново употребен во летниот семестар 2017/18 година. Студентите го пополнуваа овој прашалник по секој час во кој беа имплементирани ЕИ-активности.

Резултатите од анкетата со модифицираниот прашалник спроведена 2017/18 покажаа дека 98 % од испитаниците сметаат дека активностите поврзани со ЕИ, а применети на часовите биле корисни, а за време на часот 90 % се чувствувале заинтересирано. Во текот на наставата во овој семестар 91 % од испитаниците се чувствувале охрабрено, 89 % се чувствувале опуштено/сигурно, 86 % – ентузијазам, 84 % од испитаниците чувствувале самодоверба, 62 % не се чувствувале исплашено, 57 % чувствувале сочувство.

Во однос на тоа кои ЕИ-компетенции биле развивани во текот на наставата во овој семестар, податоците откриваат дека најзастапени биле интраперсоналните компетенции, т. е. со највисок процент биле застапени градењето самодоверба (77 %) и препознавањето на сопствените јаки и слаби страни (88 %), а високо се котира и присуството на личното мотивирање (83 %). Но и интерперсоналните компетенции, како што се емпатија, разбирање на чувствата на колегите, флексибилност за адаптација во средината, тимска работа и создавање врски со соработниците се застапени со процентуалност меѓу 50 % и 73 %.

Резултатите од проектот покажуваат дека активностите за зајакнување на ЕИ се сосема релевантни за студентите по ПиТ. Доколку преведувачите и толкувачите знаат како да си обезбедат лична благосостојба, полесно ќе може да развијат здрави односи со сите други учесници во областа со која се занимаваат.

Прирачникот со активности наменети за студентите по ПиТ, подготвен од учесниците во проектот, се состои од три големи поглавја наменети за часовите по преведување, толкување и англофонска култура и цивилизација. Секое поглавје содржи активности за поттикнување на ЕИ приспособени за соодветниот вид настава. (види Прилог 1. Содржина на Прирачникот)

7. ЗНАЧАЈНИ НАУЧНИ СОЗНАНИЈА ЗДОБИЕНИ ОД РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА ПРОЕКТОТ

За време на двегодишниот проект беа развиени низа активности кои беа тестирани во рамките на различни предмети, почнувајќи од лекторски вежби, преку часови по преведување и толкување, па сè до предавања од областа на културолошките проучувања. Релевантноста и ефикасноста на овие активности беа оценувани од страна на студентите. Анализата на овие резултати ја даде основата за препораките за стратегија за развој на ЕИ во рамките на двете високообразовни институции.

Овие препораки предвидуваат двостран приод: пред сè, развивање на свесност меѓу колегите за важноста на емоционалната и општествената интелигенција и нивно значење како за нив самите така и за еден здрав професионален и личен развој на нивните студенти. Вториот приод вклучува осмислување на наставата по даден предмет на начин на кој ќе им се овозможи на студентите да развијат сопствена емоционална и општествена интелигенција (ЕОИ), со што дипломираните студенти по ПиТ би биле подготвени за предизвиците на пазарот на трудот. Со цел резултатите од овој проект да бидат пошироко дисеминирани за да поттикнат што поголем број наставници да ги вклучат ЕОИ во наставата, учесниците во проектот подготвија прирачник кој содржи детален опис на широк дијапазон активности кои може да се имплементираат во различни предмети на студиите по ПиТ.

8. КОРИСНИЦИ НА ИСТРАЖУВАЧКИТЕ РЕЗУЛТАТИ, НАЧИНИ НА ПРЕНЕСУВАЊЕ И НИВНА ПРИМЕНА

Со цел резултатите од овој проект да бидат пошироко дисеминирани за да поттикнат што поголем број наставници по ПиТ да ја вклучат ЕИ во наставата, учесниците во проектот подготвија Прирачник кој содржи детален опис на широк дијапазон активности кои може да се имплементираат во различни предмети на студиите по ПиТ. Членовите на тимовите се договорија да воспостават соработка со заинтересирани наставници по ПиТ на други универзитети, во странство, кои ќе спроведат пилот-тестирање на Прирачникот. Финалната верзија на Прирачникот ќе биде достапна на интернет во електронска форма и ќе биде понудена на бесплатно користење.

Дисеминацијата на резултатите ќе се реализира во текот на есента 2018 година. Во Скопје ќе биде поднесен Извештај за текот и резултатите на проектот, резултатите ќе бидат презентирани пред колективот на ФЛФ

„Блаже Конески“ и
крајот на 2018 годин
за развој на ЕИ п
вање на оваа компет
дат презентирани пр
во Грац планира да с
во септември 2019 г

9. ПОВАЖНИ ЗА ИСТРАЖУВАЧ ИСТРАЖУВАЧ

Резултатите од
тивности поврзани
носта на наставниш
те во професионал

Поради фактот
беа резултат на ни
да се установи дал
мотивацијата, ем
проучувања во ова
ЕИ, кои би подгот
порелевантни под
ни групи студенти
само ЕИ-активнос
настава би имале

Библиографија

- Altrichter, H., Posch
Bad Heilbrunn
Carrington, D., Wh
tional Press.
CILT, The National
in translation.
EMT Expert Group
multilingual a
https://ec.euro
EMT Expert Group
20.07.2019, н

„Блаже Конески“ и објавени и во Годишниот зборник на Факултетот до крајот на 2018 година. Тимот од Скопје планира и соодветни работилници за развој на ЕИ преку наставата по странски јазици како и за зајакнување на оваа компетенција кај наставниците. Во Грац резултатите ќе бидат презентирани пред работната група AG-Didaktik, а Катедрата за ПИТ во Грац планира да организира конференција поврзана со развојот на ЕИ во септември 2019 година.

9. ПОВАЖНИ ЗАКЛУЧОЦИ И НАСОКИ ЗА ПОНАТАМОШНИ ИСТРАЖУВАЊА КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКИТЕ РЕЗУЛТАТИ

Резултатите од истражувањето потврдија дека вклучувањето на активности поврзани со ЕИ во наставата по ПиТ значајно ја зголемува свесноста на наставниците и на студентите во врска со значењето на емоциите во професионалниот живот на секого од нив.

Поради фактот дека податоците добиени од студентите во овој проект беа резултат на нивно лично доживување, не беше возможно прецизно да се установа дали студентите реално ги подобриле владеењето со себе, мотивацијата, емпатијата и општествените вештини, па затоа во идните проучувања во оваа насока треба да се вклучат и психолози/експерти по ЕИ, кои би подготвиле соодветни прашалници за добивање статистички порелевантни податоци, како и формирање контролни и експериментални групи студенти од кои првите би следеле настава во која се вклучени само ЕИ-активности во постојната настава по ПиТ, а вторите покрај оваа настава би имале и посебен предмет поврзан со ЕИ.

Библиографија

- Altrichter, H., Posch, P. (2007). *Lehrerinnen und Lehrer erforschen ihren Unterricht*. Bad Heilbrunn: Julius Klinkhardt.
- Carrington, D., Whitten, H. (2005). *Future Directions*. Stafford: Network Educational Press.
- CILT, The National Centre for Languages (2007) *National occupational standards in translation*. Пристапено на 20.07.2019, на: <http://shorturl.at/nqvwz>
- EMT Expert Group (2009) *Competences for professional translators, experts in multilingual and multimedia communication*. Пристапено на 20.07.2019, на: <https://ec.europa.eu/info/departments/translation>
- EMT Expert Group (2017) *EMT Competence Framework 2017*. Пристапено на 20.07.2019, на: <http://shorturl.at/cpsMV>

- Gkonou, C., Mercer, S. (2017). *Understanding emotional and social intelligence among English language teachers*. (ELT Research Papers 17.03) London: British Council.
- Goleman, D. (1998). *Working with Emotional Intelligence*. New York: Bantam Books.
- Goleman, D. (2006). *Social Intelligence: The New Science of Human Relationships*. London: Arrow Books.
- Grundy, S. and Kemmis, S. (1981). Educational Action Research in Australia: The state of the Art. Paper presented at the Annual Meeting of the Australian Association for Research in Education, Adelaide as cited in Grundy, S. (1988). Three Modes Of Action Research in Kemmis, S. and McTaggart, R. (Ed). (1988). *The Action Research Reader* (3 ed) Geelong: Deakin University Press.
- Hild, A. (2014). The role of self-regulatory processes in the development of interpreting expertise, *Translation and Interpreting Studies*, 9 (1), 128-49.
- Hubscher-Davidson, S. (2013). Emotional Intelligence and Translation Studies: A New Bridge, *Meta*, 58 (2), 324-46.
- Hubscher-Davidson, S. (2016). Trait Emotional Intelligence and translation. A study of professional translators, *Target*, 28 (1), 132-57.
- Leanza, Y. (2005). Roles of Community Interpreters in Pediatrics as Seen by Interpreters, Physicians and Researchers, *Interpreting*, 7 (2), 67-192.
- Merlini, R., Gatti, M. (2015). Empathy in healthcare interpreting: going beyond the notion of role, *The Interpreters' Newsletter*, 20 139-60.
- Mortiboys, A. (2005). *Teaching with Emotional Intelligence. A step-by-step guide for higher and further education professionals*. London/New York: Routledge.
- Mortiboys, A. (2010). *How to be an effective teacher in higher education. Answers to lecturers' questions*. Maidenhead/New York: McGraw-Hill/Open University Press.
- Pignatoro, C. (2015). Interlinguistic and intercultural mediation in healthcare settings, *The Interpreters' Newsletter*, 20, 71-82.
- Risku, X. (2016). Situated learning in translation research training: academic research as a reflection of practice, *The Interpreter and Translator Trainer*, 10 (1), 12-28.
- Timarová, S., Heidi, S. (2011). Learning styles, motivation and cognitive flexibility in interpreter training: Self-selection and aptitude, *Interpreting*, 13:1 31-52.
- Valero-Garcés, C. (2015). The impact of emotional and psychological factors on public service interpreters: Preliminary studies, *International Journal for Translation & Interpreting*, 7 (3), 90-102.

Прилог 1

Содржина на Прирачникот со активности наменети за студентите по ПиТ

Contents

Emotional Intelligence

Introduction to Interpreting Section

Audience de
Coping with
Developing
Giving feed
Learner vs t
Stress manag
Acting confi
Book overvie
Progress diary
Wish list
Meditation
Managing neg
Introduction to
Developing sel
Building confic
Giving feedback
Managing emot
Working with o
EI DISC Test: P
How Your Beha
EI Journal FB
Building bridge
Role-playing M
Naming emotion
Introduction to L
Personality Type
Personality Type
Language Learn
Language Learn
Self-reflection SK
Mindsets SK
Mindsets 1
Introducing EI in c
Reading Comprehe
Developing self-av
Emotional Hygiene
Listen to a Ted Talk
Guy Winch availab
EI in the School Cu

Audience design
Coping with negative thoughts
Developing self-confidence
Giving feedback
Learner vs teacher expectations
Stress management and time prioritisation
Acting confident
Book overview
Progress diary
Wish list
Meditation
Managing negative feedback
Introduction to Translation Section
Developing self-knowledge MSP
Building confidence MSP
Giving feedback MSP
Managing emotions MSP
Working with others FB
EI DISC Test: Personality Profile
How Your Behavior Can Cause Tension in Others
EI Journal FB
Building bridges FB
Role-playing MSP
Naming emotions DP
Introduction to Language Section
Personality Types SK
Personality Types
Language Learning Journal FB
Language Learning Journal
Self-reflection SK Letter of recommendation
Mindsets SK
Mindsets I
Introducing EI in context: The Belligerent Samurai reading comprehension FB
Reading Comprehension
Developing self-awareness FB
Emotional Hygiene SK
Listen to a Ted Talk titled "Why we all need to practice emotional first aid" by
Guy Winch available at <https://shorturl.at/aqORT>
EI in the School Curriculum SK

EI Project SK
Feedback minutes
Presentation audience design FB
Presentation Feedback Form
Learning IF-clauses with EI
Self-management MS
Building self-confidence MS
Being objective and peer-review MS
Introduction to Culture and Civilization Section
Gaining self-knowledge
How the brain works
Mapping and taking notes
Looking confident
Building confidence
Personal values
Thoughts-emotions relationship
Managing stress
Communication skills
Peer-coaching
Problem solving
Unleashing one's potential
Teamwork on assigned translation project (TPI)

И
НОВИ
КУЛТ

На Фи.
„Свети Ки
ниот науче
ниум: нови
тражуван
„Свети Ки

Во тек
и домашни
Гора, Шпа
ска, Бугар
ги презент
лингвисти

На свет
те ги позд
односи на
амбасадор
ука, проф.
и Методиј
дител на Б
на гостите
јазик на У

Во рам
неколкум
дарници